

ZÖLDTETŐKKEL AZ ÉLHETŐBB VÁROSÉRT

Az utóbbi hónapokban, nagyban megnőtt a médiák érdeklődése a zöldtetőépítés iránt, és ez nagyban megnövelte a Zöldtetőépítők Országos Szövetségének (ZÉOSZ) a népszerűségét. Pár héttel egy sikeres konferencia után, a Szövetség alapításának 10 éves évfordulóján, időszerűnek tartjuk, hogy bemutatkozzunk a Ma & Holnap olvasóinak.

A ZÉOSZ 1999-ben alakult meg, mintegy 80 alapító taggal. A létrehozókat az a cél vezette, hogy népszerűsítsék a Nyugat-Európában már elterjedt zöldtetők építését Magyarországon is. Az utóbbi években a hangsúly a szakmaiságra, a szakszerűségre tevődött át. A zöldtetőépítés két szakma együttes munkájának az eredménye: a szigetelőké és a kertépítőké. Mára megszűntek az aggályok, a beázástól való félelem. Egy tetőkert jósága, időtállósága csak a kivitelezők lelkiismeretességén múlik, mert a legkorszerűbb technológiák, anyagok garantálják az első osztályú minőséget. Szövetségünkben megbízható kivitelezőket, anyagforgalmazókat lehet találni. Sajnos vannak kertépítők, akik úgy vélik, hogy a hagyományos kertépítési ismeretek önmagukban elégségesek, és nem veszik a fáradságot a speciális zöldtetőépítési ismeretek elsajátítására. A ZÉOSZ keretein kívül, saját kútfőből próbálkoznak. A kontárok és a beruházások alulfinanszírozottsága, - a kertépítésre nem szánnak, vagy nem marad elégséges pénz – vet leginkább árnyékot a zöldtetőépítésre. Sajnos meg kell küzdenünk a jogi akadályokkal is, az építészeti rendeletek nem támogatják egyértelműen törekvéseinket. Látszólag a városépítészet mintha több évtizedes bűneit – a pillanatnyi gazdasági érdekektől vezérelt telekspekulációkat – szeretné jóvátenni, és a talpunk alatt elrabolt zöldfelületeket próbálná pótolni a fejünk felett, - a kép mégis csalóka.

Az Országos Településrendezési és Építési Követelmények (OTÉK) módosítása, a tetőn telepített többszintes növényállomány beszámítását lehetővé teszi, a telekre előírt zöldfelület mértékébe. Az ültetőközeg vastagságától függően, a zöldtető összterületének huszonöt-hetvenöt százaléka számítható be zöldfelületként. Sajnos idehaza csak ez az egyetlen jogszabály – számos ellentmondást tartalmaz, és módosításra szorul - amely a zöldtetők építésére ösztönöz. Németországban például óriási hajtóerőt jelent, hogy a zöldtetővel ellátott házaknak nem, vagy csak részben kell csatornadíjat fizetniük. Az engedmény oka, hogy a zöldtető képes a lehullott csapadék hetven százalékanak megtartására, így nem terheli a csatornarendszert. A lehullott csapadék nagy része párolgással visszajut a természetes körforgásba, miközben hűti, nagyban javítja a mikroklimát.

A zöldtetők előnyei külön-külön is kiérdemelnék a támogatást, különösen a klímaváltozás tükrében, amikor a városlakók számára a fenntartható fejlődés kézenfekvő megoldását nyújtják.

Mára a mindent beépíteni teóriájának eredményeként a nagyvárosok egyre élhetetlenebbé váltak. A belvárosi aszfalt és betondzsungel forró nyári napokon átforrósodik, hatalmas energiafőlősleggel rendelkezik, amely éjszaka kisugározva, elviselhetetlen hőséget okoz. A termikus, felfelé irányuló hőmozgás hatására porral telítődik a levegő, fokozza az allergiás

megbetegedéseket, a felhő zónában pedig zivatarokat képez. A fenti jelenségek, az éjszakai csekély lehűlés tartósan rontja az emberek közérzetét.

E kedvezőtlen folyamatok mérséklésében a zöldtetőknek egyre nagyobb a szerepe. A zöldfelülettel borított tetők, garázsfödémek, belső udvarok a természetes sugárzás kb. 80 %-át is képesek a talajnedvesség és a vegetáció által elnyelni.

Mérésekkel igazolták, hogy a tetőkön kialakított kerteknél forró nyári napon 30 °C-kal is csökkenhet a hőmérséklet egy hagyományos tetővel szemben. A zöldtető hűtőkapacitása természetesen a termesztőközeg vastagságától és a vegetáció minőségétől függ. Télen úgy védi a zöldtető az épületet, mint egy meleg sapka. A növényrétegben és az ültetőközegben lévő levegőréteg jelentősen lelassítja a meleg átáramlását, és ez által energiát takarít meg. A zöldtetők hőmérséklet kiegyenlítő tulajdonsága nagyban védi a lapostetős épületek szigetelését, megsokszorozva élettartamukat.

A növények levelei megkötik a finom, láthatatlan porszemcséket, csökkentik az allergén anyagok levegőbe jutását. Ez kiemelt jelentőséggel bír annak tudatában, hogy a városokban az allergiások többsége nem pollen, hanem porallergiában szenved.

A zöldtetők értékelésekor a gazdaságossági és egészségügyi előnyök mellett hasonló súllyal bír a közérzetjavító, szociálpszichológiai hatása. Egy szépen megépített zöldtető a társasházi élet központjává válhat. Teret nyújt a társasági életnek, jelentős szocializáló hatással bír. A hagyományos társasházakban a lépcsőház vagy a lift az egyetlen találkozási pont, amely a rövid üdvözlésekre korlátozza a kapcsolatokat. Merőben más a helyzet, ahol a belső udvar üde kertként vonzza a lakókat, rekreációs tér, amely lehetőséget nyújt közösségi élményekre.

A tetőkertek építése összességében értékálló beruházás, növeli az ingatlan értékét és gazdaságosabb, élhetőbb természetközeli életteret nyújt lakóinak. A lapostetők utólagos zöldesítése sem jelent ma már megoldhatatlan problémát. A kis teherbírású födémek alkalmasak extenzív zöldtetők építésére, amikor sekély, 10cm vastag speciális közegben tenyésznek a szárazságtűrő, szukkulens növények. Már ez a vékony ökológiai védőréteg is nagyban hozzájárul a városi környezet élhetőbbé tételéhez.

A Zöldtetőépítők Országos Szövetsége várja mindazoknak a magán személyeknek, civil szervezeteknek az érdeklődését, csatlakozási szándékát, akik magukénak érzik a zöldebb, élhetőbb város megteremtésének ügyét.

Bellavics László

ZÉOSZ elnök